

Nr 1 2019

KUSTPOSTEN

— *Organ för KA 2:s Kamratförening* —

KUSTPOSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 1 2019 årgång 83

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Peter Glimvall, Olle Melin,
Tommy Erlandsson, Ulf Sejlert
och Henrik Magnusson Lindgren.

Layout: Dag Åshage
telefon: 0708-322813

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall
Vice ordförande: Rolf Lindén (Tjff)
Sekreterare: Vakant
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Olle Melin
Adjungerade: Erling Holmberg (transportansvarig)
Lars Iger (klubbmästare)
Björn Wallmert (vice klubbmästare)

Omslagsbild:

Potsmouth med HMS TheWarrior i förgrunden och Emirates Spinnaker Tower i bakgrunden.

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0708-492551 (v sekr)
epost: yvonne.wirbrand@telia.com
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 150 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria,	
Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens	
Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 070 751 1644

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Plusgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2

förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det hemskickat tillkommer porto om 10 kronor. Du kan beställa genom att sätta in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken

kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

KA 2 kamrater

När jag nu en tidig varm och solig junidag sätter mig vid tangentbordet för att skriva ledaren i vår gemensamma tidning är det med sorg i hjärtat. Som flera av er redan vet så har vår vice ordförande och sekreterare i kamratföreningen, Kent Alritzson, avlidit i en ålder av 72 år. Fredagen den 31 maj genomfördes en begravningsakt i kyrkogårdskapellet på Wämö kyrkogård här i Karlskrona. Vi var drygt 15 kamrater från vår förening som deltog och bringade Kent en sista hälsning och frambringade ett tack för allt vad han bidragit med för vår kamratkrets. Kents insatser kan inte nog överskattas, han har under flera år hållit samman föreningen och drivit verksamheten framåt. Så sent som i början av april var Kent och jag på ett centralt möte arrangerat av SMKR som genomfördes på färjan mellan Stockholm och Åbo, där en av diskussionspunkterna var rekrytering till våra kamratföreningar. Kent deltog flitigt under hela konferensen och var aktiv under diskussionerna. Kent – Du saknas oss!

Sommaren står nu för dörren och det är dags att summera första halvåret. För egen del har det varit dramatiskt. Förste februari gick jag i pension efter över 43 års tjänstgöring i Kustartilleriet/Amfibiekåren/Marinen. Den 31 oktober 1975 gick jag som nybakad student genom grindarna till kasernområdet Gräsvik för att påbörja tjänstgöringen som signalgruppchef på KA 2, och den 1 februari 2019 lämnade jag Örlogsbasen genom Högvakten vid Örlogshamnen och avslutade min sista (senaste?) tjänstgöring på Lokalplaneringsenhet Syd. Om jag skriver att det var med lättnad och glädje jag gjorde detta, så skulle jag fara med osanning. Nej, mitt yrkesval har alltid varit till glädje för mig, och skulle jag få möjligheten att börja om på nytt igen skulle jag välja exakt samma bana. Nu fortsätter jag som reservofficer anställd av Militärregion Syd med arbetsuppgift som samverkansofficer, i första hand gentemot länsstyrelsen i Kalmar län.

Under våren har vi genomfört aktiviteter enligt fastställd plan, den sista februari hade vi vårt årsmöte på Sjöofficersmässen, och i maj genomförde vi vår studieresa till Hässleholm där vi bland annat besökte Sveriges största modelljärnväg på garnisonsområdet P2 och det närbelägna Hovdala slott där vi intog en läcker lunch. Om detta kan ni läsa i separata artiklar i detta nummer av Kustposten.

Nu pågår planeringen för den årliga kamratträffen mellan samtliga KA/Amf kamratföreningar som i år genomförs på Gotland/Fårö med KA3 kamratförening som värd och som genomförs helgen månadsskiftet augusti/september. Vi i styrelsen hoppas att det är flera av er som vill delta på detta möte och få en möjlighet att träffa kamrater och vänner från samtliga förband och kamratfören-

ingar inom Kustartilleriet/Amfibiekåren när Gotland och Fårö är som vackrast. Ni kan läsa mer om arrangemanget i en annons längre fram i tidningen.

Glöm inte att anmäla er snarast.

Övriga aktiviteter i närtid är den årliga grillträffen på Skönstavik med Flottans Män i sommar samt vårt traditionella höstmöte i oktober. Annonser om detta finns också i denna tidning.

Under hela min tjänstgöring sedan jag ryckte in 1975 har Försvarsmakten varit i en process av ständig reduktion, såväl till manskap, organisationsenheter som krigsförband. Nu 2019, när pensionen för min del är en realitet, sker äntligen ett paradigmskifte. Nu äntligen – äntligen, inser alla att Försvaret måste stärkas. Vissa resultat kan redan skönjas, militär närvaro och återetablerandet av P18 på Gotland och en utökad och förstärkt flygflottilj i Kallinge med nytt flygledartorn, helikopterhangar och med byggnader och plattor för incidentberedskapen är några bevis på detta. Dessutom har försvarsberedningen nyligen kommit med sin rapport om framtidens försvar. Denna beredning som stod under ordförandeskap av före detta statsrådet Björn von Sydov var helt enig i sina slutsatser och förslag, intill sista veckan då det dominerande regeringspartiet inte ville binda sig för de ekonomiska konsekvenserna av föreslagna åtgärder. Om beredningens förslag kan ni läsa i separat artikel i detta nummer av Kustposten. Av rapporten framgår bland annat att det föreslås ett nytt amfibieregemente på Västkusten. Väl så, det håller vi med om, men ytterligare ett amfibieregemente med de förmågor och behov som skissas i beredningens rapport skulle med fördel kunna utgångsgrupperas i Karlskronaområdet där bland annat Sveriges Marinbas och huvuddelen av Flottans sjöstridskrafter finns utgångsgrupperade. Här finns förutsättningar för ett amfibieförband att verka och lösa uppgifter inom ramen för ställda uppgifter som beskrivs i beredningen. På Kungsholmsfort finns redan idag alla grundläggande logistiska förutsättningar, logementsplatser för upp till 400 man, kök, matsal och mässar, förråd och idrottsanläggningar, kajplatser, expeditionslokaler, instruktörsrum och lektionssalar samt i närområdet, skjutplatser och övningsterräng i Karlskrona skärgård och på Rosenholm.

Avslutningsvis vill jag önska er alla, kamrater, läsare och anhöriga, en riktigt skön och avkopplande sommar samt på återhörande till hösten! Vi för gemensamt vår kamratförening framåt!

Peter Glimvall

Marinbasen, ett förband i ständig utveckling

När jag tillträdde som Marinbaschef för drygt fem år sedan, hade vi ett omvärldsläge, som lett fram till beslut om en ny organisation för att hantera materiel och logistik i Försvarsmakten. Fredsrationalitet och centralisering var ledorden och att hantera materiel och logistik till lägre kostnader var i fokus. Vid årsskiftet 2013/14 hade Marinbasen därför lämnat över cirka ett-hundra medarbetare till FMV för att i en annan myndighet hantera framförallt planering, beställning och uppföljning av det marina underhållet. Stommen i Marinbasen bestod av två krigsförband, den Marina basbataljonen och Sjöinformationsbataljonen samt därutöver en produktionsorganisation för att hantera den dagliga fredsproduktionen.

Marinbasen är ett förband, som har en begränsad grundrekrytering av militär personal och därför är beroende av tillförsel av framförallt officerare från övriga marina förband. I ett läge, då många marina förband dras med vakanser i sina organisationer, fungerar inte tillförseln på därför avsett sätt och officersvakanserna 2014 uppgick till cirka femtio stycken i kombination med att ett hundratal skulle kunna gå i pension under de kommande fem åren. Vi startade då ett målmedvetet arbete som syftade till att få ner vakanssiffrorna genom satsningar inom främst följande områden;

- återrekrytering av förtidsavgångna officerare
- rekrytering från andra, främst icke marina förband
- öka inflödet av soldater och sjömän
- öka antalet elever på våra olika militära utbildningar
- göra Marinbasen till ett ännu mera attraktivt förband

för att därigenom både minska utflödet från spontanavgångar och att öka inflödet

Personalförsörjning är en trögrörlig företeelse, men vi har trots detta under fem år lyckats med att nästan halvera vakansläget.

2016 blev hela Marinbasen ett krigsförband och de tidigare bataljonskrigsförbanden avvecklades, ombildades till kompanier och inleddes i det totala krigsförbandet. Vi fick tre år på oss att hitta formerna för att arbeta på ett annat sätt och uppnå de anbefallda kraven på krigsduglighet.

Totalt sett har denna resa varit till stort gagn för hela förbandet och framförallt för de delar, som före 2016 stod utanför något krigsförband, där personalen idag, på ett tydligare sätt än tidigare, känner sig tillhöra förbandet och kunna utnyttjas i hela konfliktskalan. Marinbasen är ett förband, där idag den civila personalen utgör den största personalgruppen och för denna personalkategori har vi påbörjat kombattantutbildningar för att alla ska kunna verka fullt ut i krigsförbandet.

Vi har en grundstruktur i organisationen, men då Marinbasen verkar som krigsförband, sätter vi samman förbandet till en organisation, som är anpassad efter behoven hos de förband, som vi ska stödja.

Sista december 2018 gick vi i mål med den nya organisationen och vi hade då uppnått samtliga av de krav, som högre chef ställt.

Inte långt efter att vi 2014 gått in i organisationen, som var anpassad efter det dåvarande omvärldsläget och alla fredrationella krav, började omvärlden att förändras till det sämre. Ökade krav på beredskap i Försvarsmak-

ten kunde inte mötas tillräckligt bra längre och nya utredningar tillsattes på central nivå för att ånyo överse såväl sättet att leda Försvarsmakten som hur att kunna möta de ökade beredskapskraven inom flera funktioner. Resultatet har bland annat inneburit, att Försvarsgrenarna tydligare har återuppstått. Försvarsgrensstaber har bildats, där man numera arbetar parallellt med såväl insats som produktion. Försvarsgrensstaberna har utlokaliseras och för marinens del kommer staben, att från mitten av juni 2019, lokaliseras på Muskö. De delar av Marinbasen, som överfördes till FMV 2014 har från 2019 återigen hamnat i Marinbasen tillsammans med Marinverkstäderna och delar av FMLOG. 218 nya medarbetare tillfördes då Marinbasen och just nu är vi i full gång med att få den nya organisationen att arbeta på det sätt, som det är tänkt. Alla stora förändringar tar tid att ”sätta sig” men jag upplever just nu att vi hanterar dem på ett tillräckligt bra sätt, innan alla nya rutiner är på plats.

Ytterligare en konsekvens av ledningsöversynen är, att produktion och ledning av våra hemvärnsförband kommer att förändras. Marinbasen har tidigare ansvarat för produktionen av fyra av totalt fyrtio hemvärnsbataljoner. För att hantera denna uppgift finns det idag två utbildningsgrupper, Blekingegruppen med säte i Karlskrona och Kalmar- och Kronobergsgruppen med säte i Växjö. Från 2020 överförs dessa till Militärregion Syd, som i likhet med övriga militärregioner övertar ansvaret för samtliga utbildningsgrupper och därmed också såväl produktion som ledning av hemvärnsförbanden.

Kan vi då lugnt luta oss tillbaka och konstatera, att allt är frid och fröjd? Nej, det är nog det, som vi minst kan ägna oss åt. Det pågår en ständig utveckling i Försvarsmakten och med ett nytt Försvarsbeslut i antågande, kan vi säkert förvänta oss nya utvecklingar och förhoppningsvis också en växande marin. Personalförsörjningen har under de senaste åren varit en flaskhals och det kan vi förvänta oss, att den fortsätter att vara under en överskådlig tid. Med en reaktivering av värnpliktsystemet, om än ännu i blygsam omfattning, så ser vi framför oss att utbildningsvolymerna i Karlskrona garnison på sikt kommer att behöva nästan fördubblas vilket ställer krav på personal, utbildningsanordningar, förläggningstrymme, vilket idag inte finns omedelbart gripbart. Om marinen i framtiden ska växa, kommer det att ställa andra krav på en marinbas, än vad som ställs idag. Bemanningen på Sjöinformationskompaniet är idag hårt ansatt därför att vi, med facit i hand, inte har hanterat bemanningen mellan kategorierna civila och gruppbefäl, soldater och sjömän på ett tillräckligt bra sätt, något som vi just nu är i färd med att rätta till.

Jag kan personligen konstatera, att mina fem år på Marinbasen varit bland mina bästa år i Försvarsmakten. Vid halvårsskiftet drar jag mig tillbaka med pension och kan se tillbaka på 43 fantastiska år i Försvarsmakten och jag skulle definitivt göra samma val idag, om jag hade möjligheten. Nu lämnar jag snart över stafettpinnen till min efterträdare kommendör Håkan Nilsson, som kommer att tillträda vid en ceremoni i Karlskrona den 17 juni.

Erik Andersson

Var finns närmsta varvsresurs och vad har vi för tillgång till sjukvård?

Marina stridskrafter löser uppgifter till sjöss och där vatten möter land för att skydda sjöfartens alla viktiga leveranser, allt för att vardagen i land ska flyta på som vanligt. För att de ska kunna göra detta, krävs en organisation i land, som sköter deras behov. Kanske veta, var närmsta varv finns, hur tillgången till en särskild reservdel är eller att ha en tankbil fylld med diesel färdig att levereras tillsammans med ammunition till fartygen i skärgården. Marinbasen har den uppgiften, att skapa operativ uthållighet för de marina förbanden genom skyddad förnödenhetsförsörjning till land och till sjöss.

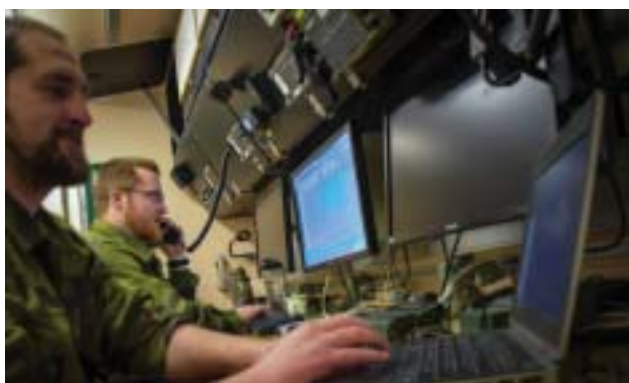
Emma är utsedd chef på plats och håller ett stadigt grepp om sin Rakel, som hon använder för att kommunicera med sina enheter och kommande fartyg. Hon har planen, för hur fartygen ska förtöja och när och hur de ska få sina leveranser.

Basskyddssoldaterna ser till att skydda fartyget från eventuella motståndare.

Tempot är bitvis högt inne i ledningscontainern, där alla beställningar ska koordineras. Det är en bredd av kompetenser, som tillsammans gör, att man kommer fram till ibland väldigt kreativa lösningar.

I sambandscontainern råder det kontinuerligt aktivitet. Den är hjärtat, för att de i ledningen ska kunna göra sitt för att möjliggöra för de leveranser, de stridande behöver, för att kunna fortsätta lösa sin uppgift.

För att lösa det uppdraget finns rörliga delar av förbandet Marinbasen, som följer enheterna till sjöss likt en skugga fast på land och i skärgård. Enheterna består av en ledningsdel och flera sammansatta delar byggda efter det behov, man räknat med behövs för den aktuella operationen.

När fartygen kommer till kajen för att fylla på mer ammunition, drivmedel eller vad de har behov av, kommer de till en plats, som Marinbasen har pekat ut. Platsen är säkrad och skyddas av Basskyddskompaniet, Marinbasens eget säkerhetsförband. För att lösa uppgiften kan basskyddssoldaterna verka både på land och till sjöss. Till sin hjälp har de olika fordon och båtar och sedan några år även hundar.

Vid kajen möts fartygen upp av personal ur Logistikkompaniet, som är beredda att ta emot fartygets tampar och hjälpa dem att lägga fast, så att de sedan snabbt kan rulla fram tankbil eller lastbilar och överlämna det beställda godset.

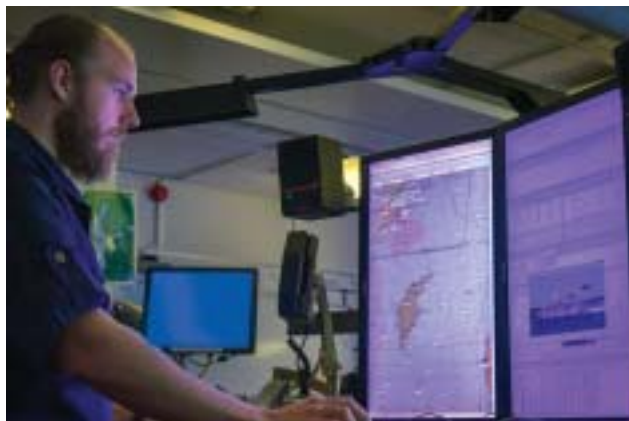
Ibland sker inte överlämningen vid kaj, ibland överlämnas stödet till sjöss. Då är det Ekipagekompaniets båtar, som blir den förlängda armen för att leverera till den förutbestämda mötesplatsen.

Hela det här arbetet koordineras enligt en ständigt levande lägesbild, som bygger på ett oavbrutet flöde av information. Och allt kan ändras på ett ögonblick, så det ställer stora krav på flexibilitet och en möjlighet att tänka utanför boxen. Staben sitter som spindeln i nätet och håller i trådarna för att få flödena att fungera.

Tillsammans med övriga delar av marinen säkrar vi Sveriges försörjning.

Carolina Lorentzon Nilsson

Foto Carolina Lorentzon Nilsson

Samtidigt, havet övervakas även från land

Att marina enheter övervakar vårt territorialvatten till sjöss är en del. En annan del är den sjöövervakning, som sker från land vid Sjöinfokompaniet, ständigt, alltid och utan uppehåll, både på ytan och under. Skarpa operatörsögon är ständigt riktade mot skärmar, som visar ekon av fartygsrörelser runt vår kust. Information från bland annat radarstationer, fartygs AIS-sändare, undervattenssensorer, marinens fartyg och flygresurser strömmar in och sätts samman till en levande lägesbild. Bilden skapar ett beslutsunderlag för Marintaktisk chef att leda sina sjöstridskrafter med, i arbetet att skydda och försvara mot intrång.

Sjöinformationskompaniet har sjöövervakningscentraler i Stockholm, Göteborg och i Visby och verksamheten pågår året om, dygnet runt.

Alla rörelser på havsytan bildar ekon på radarbilden och för den som är novis, verkar bilden sjöövervakningsoperatörerna tittar på ganska plottrig och rörig.

I Undervattensspaningscentralen, UVSC, jobbar man både med synen och hörseln för att avgöra vad det är man har att göra med.

Det är en stor mängd fartyg, som kontinuerligt rör sig runt vår kust, in och ut från våra hamnar eller på passage mot andra länder runt Östersjön, närmare bestämt cirka 4 000 fartyg varje stund på dagen. Alla rörelser på havsytan bildar ekon på radarbilden och för den, som är novis, verkar bilden sjöövervakningsoperatörerna tittar på ganska plottrig och rörig. Sjöfarten i sig är av sådan betydelse för försörjningen av vårt land, att vikten av att tidigt upptäcka eventuella hot mot den är av största betydelse. Bara för Sveriges del är det mer än nittio procent av all vår handel, som går via fartyg till och från Sverige. Så att sjöfarten fortsätter fungera är ett måste, för att vi ska kunna fortsätta leva som vanligt.

Jobbet som sjöövervakningsoperatör går ut på att få koll på, vad som är vad av alla dessa fartygsekon och att kunna upptäcka det, som sticker ut. Av det man ser, bygger man upp en bank av information. Om något okänt dyker upp, har de möjlighet att ta hjälp av marina enheter till sjöss, som kan närma sig och rapportera in, vad de ser. Operatörerna kan också använda sig av flygresurser, som de dirigerar till platsen för det okända ekot och som därmed hjälper till med identifieringen.

Men det som syns på ytan är inte det enda. På undervattensspaningscentralen, UVSC sitter andra operatörer, som ger sjölägesbilden ett ytterligare djup. Deras ögon och öron är riktade mot det, som inte syns, men som sker under ytan. Deras information kompletterar bilden och hjälper till att bestämma, vad det är, som rör sig där ute.

Det tar ett tag att komma in i jobbet och lära sig, vad som är vad av allt, man ser och vilket man ska reagera på. Oftast är det något, som avviker från det normala, som är det intressanta. Arbetet kan vara otroligt kreativt, när det gäller att skaffa fram information från alla möjliga och omöjliga källor längs kusten. För att bli riktigt bra på jobbet, övas därför även, hur man ska göra vid bortfall av sensorer. Det handlar om att lägga pussel och det pågår ständigt.

Carolina Lorentzon Nilsson

Foto Carolina Lorentzon Nilsson

Årsmötet 2019

Arsmötet för Karlskrona Kustartilleriregementes kamratförening genomfördes i år den 28 februari i traditionsrika lokaler på Sjöofficersmässen i Karlskrona. Programmet för ett årsmöte har av naturliga skäl lite av rutin över sig. Vi samlades som vanligt före 1800, och med en välkomstdrink i handen kunde vi njuta av en förstärkt KA2-oktett som framförde sprittande och glädjefull musik för att få oss alla i god stämning inför kommande förhandlingar. Konserten avslutades, som vanligt, med marschen ”KA2-kamrater”.

Därefter vidtog årsmötesförhandlingarna som följde en sedvanlig dagordning. Hälsningar framfördes inledningsvis, bland annat ett telegram från Hans Majestät Konungen. Till mötespresidium valdes undertecknad som ordförande, Kent Alritzson till vice ordförande och Yvonne Wirbrand till sekreterare. Därefter flöt årsmötet på enligt dagordningen, och bland annat fastställdes resultat- och balansräkning, avgående styrelse beviljades ansvarsfrihet och föreslagen budget för 2019 klubbades liksom årsberättelsen och verksamhetsplanen för 2019. När det kom till val av styrelsemedlemmar så blev det en förändring. Rolf Lindén invaldes som ersättare (suppleant) och Erling Holmberg lämnade styrelsen för att istället inadjungeras vid våra styrelsemöten som ”transportofficer”. I övrigt blev det omval på övriga styrelsemedlemmar.

Efter förhandlingarna bjöds till bords, och även i år

fick vi ett vackert dukat långbord i stora matsalen. Som vanligt omfattade måltiden såväl aptitlig förrätt som välsmakande huvudrätt. Vi blev i år sittandes ovanligt länge vid bordet, och först när klockan närmade sig 2100 förflyttade vi oss in i klubbbrummet där årsmötet i sedvanlig ordning avslutades med kaffe, samkväm och utbyttandet av trevliga minnen kamrater emellan.

Avslutningsvis vill jag tacka föreningen och årsmötet för det förtroende som visats mig och övriga invalda styrelsemedlemmar. Vi skall göra vårt bästa för att förvalta ert förtroende och göra vårt bästa för att driva verksamheten för KA 2 kamratförening framåt.

Foto: Peter Glimvall

Peter Glimvall

Rörliga museet våren 2019

När Du läser detta har årets visningssäsong redan startat. Vi har genomfört ett försök att tillsammans med Polenfärjan ha öppet ett par måndagar under maj. Tanken har varit att de cyklande turisterna ska ha tillgång till ytterligare ett besöksmål när de är på Aspö. Även andra besökare var naturligtvis välkomna. Tyvärr visade det sig att denna satsning inte gav någon större utdelning. Men det var minst lika många besökare som vi haft när det varit öppet under veckosluten i september tidigare om året.

Vidare har vi haft öppet två helger i juni men i skrivande stund har vi inte resultatet av detta öppethållande. Därefter är museet öppet efter midsommar och fram till september (2019-06-24—09-01) dagligen mellan klockan 1000 till 1600, precis som det har varit under lång tid nu.

Som jag tidigare skrivit om, så håller vi på att bygga en ny utställning om 12/80. Den är nu tillräckligt färdig för att kunna visas. Det återstår en del finjusteringar för att den ska bli som vi planerat från början. Samtidigt ska sägas att det under hela byggnationen har blivit en del omtag. Det är svårt att föreställa sig helheten innan man börjat bygga en utställning vilket har inneburit en hel del omplanering och en del förändringar utifrån den ursprungliga planen. Det har lagts ett stort arbete för att beskriva och visa hur förbandet, Kabataljon 12/80, verkade och fungerade såväl i text, bild som med ljud. Vi hoppas att den utställning vi nu har byggt ska ge besökarna en förståelse och en god bild av hur bataljonen arbetade och vilken förmåga den hade när den var verksam. Vi har också försökt sätta in bataljonen i den tid förbandet var verksamt och relaterar till en del andra händelser under denna period.

På grund av att 12/80-utställningen tar andra utrymmen än tidigare i anspråk, har även sambandsmateriel fått en förändrad exponering än tidigare. Även denna utställning kommer att justeras efter hand.

Robotbilen, som ingick i robot-15 batteriet, har fått en riktig ansiktslyftning genom rostbekämpning och ny färg. Förutom bilen har även robuttuberna blivit målade på samma sätt som de var i krigsförbandet. Det fanns ett stort behov av underhåll av bilen, eftersom den står utomhus hela visningssäsongen. Det är likadant med den övriga materiel som står utomhus. Det finns ett stort behov av underhåll även av dessa bilar och kanoner. Vi har en underhållsplan för att successivt gå över materiel så att den inte förfaller alltför mycket. Det finns hela tiden utrymme för fler att delta i arbetet med att hålla museets materiel i ett gott skick!

Inom ramen för museets verksamhet har det under året digitaliserats en hel del gamla fotografier. En del av dessa finns nu publicerade på Digitalt museum och efterhand kommer det att bli fler. Även ytterligare materiel har dokumenterats och lagts in i det Digitala museet.

En ny hemsida har utvecklats under våren. Den innehåller bland annat en särskild sida för medlemmar. Du kommer, om Du inte redan fått det, att erhålla ett inlogg till denna sida förutsatt att Du är medlem i museiföreningen.

Den nya adressen till hemsidan är kustartilleri.se. Det går även fortsättningsvis att söka hemsidan på det gamla sättet. Jag vill uppmana alla museimedlemmar, som inte får fortlöpande information från museet, att sända in sin E-post adress (musfrka@gmail.com) så att vi kan nå dig.

Jag vill också framföra ett stort tack till alla som hjälpt till att utveckla vårt museum.

Foto: Tommy Erlandsson

Tommy Erlandsson

12/80-pjäsen med bemanning

Mätstation 727 som fått en mer fältmässig gruppering

Ledningshyddorna med beskrivning av vilken verksamhet som bedrevs i dessa

Planerad hytt på fartyget

Sveriges nya signalspaningsfartyg, *HMS Artemis*, sjösattes i Gdynia i Polen den 16 april. Fartyget ska under år 2020 ersätta vårt gamla spaningsfartyg, *HMS Orion*.

Det var Saab/Kockums, Karlskronavarvet, som fick beställningen av HMS Artemis från Försvarets materielverk (FMV) och varvet lät en underentreprenör bygga fartyget. Det blev Nautavarvet i Gdynia, som fick uppdraget och i mars 2018 kölsträcktes fartyget. Varvet i Gdynia är en del av den polska försvarskoncernen PGZ.

I slutet av 2019, efter ett antal provturer, kommer fartyget till Karlskrona för installation av Försvarets radioanstalts (FRA) utrustning och under 2020 kommer fartyget att överlämnas till Försvarets materielverk och tjänst vid 1.ubåtsflottiljen.

Artemis, som gett namn åt fartyget, är jaktgudinna i den grekiska mytologin.

Närvarande vid sjösättningen och namngivningen var representanter från det polska varvet, från Saab/Kockum och från FMV och FRA. Den svenska marinen representerades av marinchefen Jens Nykvist.

Olle Melin

Foto Julius Lindahl

Fartygsdata

Längd 74 meter
 Bredd 14 meter
 Djupgående 3,80 meter
 Displacement 2 300 ton
 Fart 14,4 knop
 Besättning Cirka 35 personer

Historia

Råttmat

Det var Flottans dag i Karlskrona. I örlogshamnen och ombord på fartygen var det pyntat värre för alla väntade besök. Paradflaggning, förberedd paradbelysning och allt annat, som hör till, när man väntar mycket folk.

Till och med den lilla ångslupen Carl, där korpral K var båtchef, hade dagen till ära hissat signalflaggorna C A L. En löjtnant, som passerar, vänder sig till korpralen ombord på slupen och säger lite överlägset:

- Hur f-n stavar korpralen till Carl
- Jo si löjtnanten, när jaug kom neir till förrådet, hade di jäkla roåttorna ätit upp U:et!

KA2 Muldivision

2019- 05- 10

Efterlysning

Föreningen KA2 Muldivision efterlyser foton och berättelser från er tjänstgöring på Muldivisionen Kungsholmen eller annan plats som är relaterad till tjänst vid divisionen.

Föreningens tanke är att kunna publicera detta på vår hemsida och på detta sätt få hemsidan mer levande.

Vi vill också fortsätta att uppgradera hemsidans funktioner om minstationer i södra Sverige samt KA fartyg och båtar.

KA2 Muldivisions hemsida är www.ka2muldiv.org

Ulf Sejlert
Valhallavägen 14A
371 41 Karlskrona
0708-798968
ulf.sejlert@gmail.com

Gunnar Medemyr
Backabovägen 50E
371 46 Karlskrona
076-8461727
gunnar.medemyr@telia.com

Central SMKR-konferens till Åbo

Den 9 och 10 april hade SMKR sin årliga medlemskonferens. Vi började på K1 – Kungl. Lifgardet. Vi som kom i god tid fick en intressant visning av de moderna häststallarna och en insikt i en annorlunda del av vårt försvar.

Konferensen inleddes med en översikt, hur det ser ut i Försvaret idag och det är full fart framåt. Tre frågor är – har vi personalen, - har vi material och sist men inte minst – har vi ekonomin. Teknisk kompetens saknas och det är förhållandevis lätt att rekrytera men betydligt svårare att behålla. Volymen värnpliktiga är en oklar fråga, blir det 5 000 eller 9 000 och hur skall rekryteringen gå till? Kvinnornas roll i försvaret börjar klarna och Marinledningen är på väg att flytta ut till Muskö.

Kan veteranorganisationerna hjälpa till, när det gäller rekryteringen av personal till vårt försvar?

Ja det var något av frågorna, som konferensen skall behandla.

Så fick vi en genomgång av hur Hemvärnet ser ut idag. Stf Hemvärnschefen Roger Nilsson berättade om läget. Hemvärnet fyller 80 år nästa år. Han berättade om hur lång tid som behövs för att mobilisera de 40 bataljonerna i landet. Veteranorganisationerna är en viktig rekryteringsbas för Hemvärnet. Man arbetar med rekrytering och nyanskaffning av material. Man internationellt samarbete med Norge Danmark och Estland. Hemvärnet har också 25 regionala musikkårer.

Det blev dags att gå ombord på Tallink Siljas fartyg Galaxy för en tur och retur resa till Åbo.

Onsdagen inleddes med att ordförande SMKR, Anders Emanuelsson, talade om organisationen och aktuella frågor. Han noterade med tillfredsställelse, att allt fler deltar i konferenserna. Den här gången 85 deltagare, vilket är rekord. Devisen för SMKR är Kamratskap – Samhörighet och Historia - Tradition. Försvarsviljan har blivit alltmer aktuell, vilket har ökat intresset för våra föreningar. Temat för den här konferensen är dels rekrytering och dels hur samverkan med våra värdförband ser ut och ordföranden betonade den ömsesidighet, som ska karakterisera detta. Vi skall alltså inte förvänta oss anslag från värdförbanden utan att göra motprestationer.

Vad kan vi göra för Försvaret? Vi kan medverka i rekryteringen. Det behövs fler i försvaret av vårt land. Vi har erfarenhet och ett annorlunda kontaktnät.

Representanterna från SMKR aktualiserade frågan om skriftliga överenskommelser med våra respektive värdförband. Mall för överenskommelsen finns på

SMKR:s hemsida – www.smkr.org Sådan överenskommelse rekommenderas varje lokalförening. På hemsidan finns också SMKR:s regionindelning och höstens inplanerade regionmöten.

Lennart Blom är ordförande i Ing2:s kamratförening. Han berättade om sin förenings verksamhet. Den har 800 medlemmar och en mångfasetterad verksamhet. De har luncher och kvällsmöten. De arrangerar studieresor och deltar som funktionärer på Regementets dag varje år. De arrangerar återträffar med bildvisningar och har årsvisa listor över värnpliktiga. Dessa återträffar är viktiga inte minst för rekryteringen till föreningen.

De flesta av kamratföreningarna har hög medelålder, som dessutom är i stigande. Men nu kommer värnplikten tillbaka, vilket innebär, att unga människor involveras i försvaret. De är naturligtvis potentiella medlemmar

Mot slutet av konferensen presenterades SvMM, Svenska Militära Minnesföreningen. Det finns drygt tusen sådana minnesplatser över hela världen. För närvarande pågår en inventering och istandsättande av dessa.

Så skildes vi efter två intensiva, lärorika och trevliga dagar och ser fram mot kommande träffar präglade av gott kamratskap och samhörighet.

Christer Warfvinge

Foto Bo Schagerberg

Ur KA 2 Kamratförening deltog ordföranden Peter Glimvall och sekreteraren Kent Alritzson.

SMKR ordförande Anders Emanuelsson öppnar och inleder mötet.

Traditionsenlig revelj i Karlskrona 1 maj

Musikkåren närmar sig Björkholmen

År 1840 startade traditionen med Förstamajrevelj i Karlskrona och det var Sjöartilleriregementets musikkår, som startade kl 0500 för att väcka Karlskronaborna och hälsa våren välkommen.

Traditionen lever vidare, men man startar med det något behagligare klockslaget kl 0700.

Traditionsenligt följer en stor skara musikkåren genom staden och i leden finns många s.k. återvändare, som besöker sin gamla hemstad och följer musikkåren genom stan.

Föreningen Gamla Carlsrona och landshövdingen får en särskild uppvaktning, varefter marschen går vidare till den legendariska stadsdelen Björkholmen, där Byalaget

bjuder på blåbärssoppa. Så bar det vidare till Gröna Gången och spel för marinbaschefen tillika garnisonschefen Erik Andersson, som tog emot en sista gång före sin pensionering.

Nestorn i musikkåren är klarinettisten Nils-Olof Friberg, som spelat i Förstamajreveljen sedan 1977. Inte lika länge, men väl från 1984, har Anders Karlsson medverkat som trombonist eller tenor(ventil)basunist. Detta var Anders sista revelj efter 35 år Anders lämnade musikkåren i maj med pension.

Nästa år är det 180 år sedan den första reveljen och det är bara att hoppas, att traditionen får fortsätta.

Anders Karlsson med ett typiskt svenskt instrument, tenor(ventil)basun

Olle Melin

Foto Olle Melin

Marinbaschefen Erik Andersson tar emot på Gröna Gången för sista gången. Han lämnar befattningen med pension i juni

Två veteraner i musikkåren, klarinettisten Nils-Olof Friberg, spelat reveljen sedan 1977, och tenorbasunisten Anders Karlsson, spelat sedan 1984

Bastioner, Sträckningsmur och varvsmur i Karlskrona

Karlskronas första stads- och befästningsplan uppgjordes av Erik Dahlberg, ritades av Karl Magnus Stuart och stadsfästes av kung Karl XI den 21 mars 1683.

Planen innebar bl.a., att hela Trossö inklusive Björkholmen och Stumholmen omgavs av en befästningsmur med tillhörande bastioner och skansar. Detta omfattande befästningsverk kom dock aldrig att byggas. Men i öv-

rigt gäller planen till stora delar ännu i dag. Det stora torget, de breda huvudgatorna och strålgatorna runt torget är bevis på detta.

En ny stads- och befästningsplan signerad Erik Dahlberg fastställdes av kungen 1694 och det är den som ligger till grund för den sträckningsmur med tillhörande bastioner, som skulle innesluta örlogsvarvet på södra Trossö. Ett sammanhängande system från östra till västra Trossö skulle byggas och detta skulle kompletteras med befästningar på Lindholmen och österut samt två friliggande bastioner och skansar, bastion Kungshall på Kungsholmen (numera en del av Stumholmen) i öster och skansen Göta Lejon på Björkholmen i väster.

Arbetena startade redan på 1690-talet. Försvarsverket blev dock aldrig fullbordat enligt Dahlbergs ritning.

Bastioner

Aurora

Aurora är den enda av de ursprungliga bastionerna, som i dag finns kvar. Den stod klar 1706. Bastionen sträckte sig längre åt väster än i dag, vidare omslöt det närliggande området av en mur mot varvsområdet och sjösidan så att "borggård" bildades. Topografin var annorlunda, där stranden gick i utkant på muren och intill sängpersedelförrådet (proviantmagasinet), vilket då låg i anslutning till vattnet.

Åren 1859-1864 pågick byggnad av "Nya sjukhuset" med läkarbostället. Därmed revs en del, den västra, av bastion Aurora fram till infarten till Amiralitetskyrkan.

Achilles

Bastionen Achilles låg ungefär, där ingången till kasern Najaden från Vallgatan nu ligger. De sista spåren försvann när nuvarande kasern Najaden byggdes på 1890-talet. Kasernen stod klar 1895.

Stadsplan 1683

Stadsplan 1694

Bastion Aurora

Sträckningsmuren på Vallgatan. Arkivbild

Bastion Wachtmeister, minnessten

Wachtmeister

Resterna av bastionen försvann i slutet av 1700-talet, efter att kyrkobygget för nya Amiralitetskyrkan påbörjades i mitten av 1700-talet. En minnessten är idag uppsatt i Klockstapelparken.

Hector

Bastionen projekterades, men uppfördes aldrig. Den skulle ha legat ungefär i hörnet av Varvsgatan och Arklimästaregatan, d.v.s. där muren i dag slutar.

Aeolus

Inte heller bastion Aeolus uppfördes. Den skulle ha legat ungefär i hörnet av f.d. Teatergatan (där varvets skrovhall nu ligger) och Styrmansgatan, den del av Styrmansgatan som sedermera fick namnet Baggensgatan (ursprungligen Baggsgatan).

Drottninghall

Bastionen låg vid västra sidan av varvets nuvarande skrovhall (jämför Drottninghallskajen). Rester av bastionen fanns kvar in på 1970-talet

Sträckningsmuren

Med början vid Aurora skulle bastionerna och mellanliggande mur utgöra ett slutet försvarssystem. Sträckningsmuren uppfördes med början på 1690-talet. Idag

Sträckningsmuren vid Sjöofficersmässen

finns rester av muren kvar norr om Sjöofficersmässen och mellan Konstapelsgatan och Arklimästaregatan. Mellan Konstapels- och Arklimästaregatorna gick tidigare en gata omedelbart norr om muren, Alarmgatan. Som förberedelse för murbygget revs och flyttades ett antal hus, som kom att i knappt etthundra år skulle bli en ödetomt innan för den planerade muren. Här kom Chapmans boställe att byggas. (Se tidskriften nr 1-2019).

Foto Olle Melin

Sträckningsmuren vid Varvsgatan

Bastion Drottninghall. Foto Lennart Bergquist

Bastion Neptunus på Lindholmen

Bastioner och skansar på Lindholmen m.m.

Neptunus

Neptunus låg på Lindholmens nordvästra del. I Bastion Neptunus inryms idag den s.k. Galjonslunden med galjonsfigurer, stävprydnader och akterskeppsprydnader från pansarskepp.

Castor

Castor låg på Lindholmen vid Repslagarbanans östra ände. Vissa spår återstår. Del av bastionen kom att användas som skjutbana för eldhandvapen.

Söderstjärna

På ön Söderstjärna, numera sammanfylld med Lindholmen, låg skansen med samma namn och som till stora delar är bevarad. Skansen är idag ombyggd och utnyttjas av Räddningstjänstskolan.

Pollux

Skansen Pollux låg ursprungligen på ett litet skär öster om Söderstjärna. Delar av skansen återstår. Skansen har under stora delar av 1900-talet används som provskjutningsstation för ammunition av olika slag. Ett omfattande saneringsarbete pågår sedan några år på platsen.

Mellan Pollux och den lilla befästa ön Smörasken (Havsfrun) var en sträckningsmur planerad. Som en för-

sta åtgärd i bygget sänktes fem skepp i den blivande sträckningen. På Smörasken skulle byggas ett Kruthus och den lilla ön kallas på vissa äldre ritningar för Krutholmen. Vare sig mur eller kruthus byggdes. Smörasken fick under 1800-talet roll som avlusningsstation och kallades då i folkmun för Lusasken.

Friliggande bastioner och skansar

Kungshall

Utposten i öster utgjordes av bastion Kungshall, som byggdes på ön med samma namn, numera genom utfyllnad förenad med Stumholmen. På de äldsta kartorna kallas ön för Kungsholmen. Bastionen är så gott som helt bevarad. Mitt i bastionen byggdes på 1790-talet Kungshallsmagasinet, ett centralt proviantförråd, som var i bruk in på 1980-talet

Göta Lejon

Utposten i väster utgjordes av skansen Göta Lejon, som låg på Björkholmen vid Saltö sund, där varvsmuren nu slutar. Platsen kallas än idag Skansaberget. Namnet Göta Lejon överfördes sedan på bostadsområdet innanför varvsmuren, rivet 1969.

Galjonslunden med galjonsbilder. Arkivbild

Bastion Kungshall på Stumholmen

Bastionen Castor på Lindholmen

Bostadsområdet byggdes ursprungligen på 1860-talet som kronofängelse, vilket var i bruk fram till första världskriget. Gatan upp till fängelset, nuvarande Chapmansgatan, hette tidigare Fängelsegatan.

Göta Lejon revs, när varvmuren från Saltö sund till Västerudd byggdes på 1830-talet.

Varvmuren

Från Västerudden på Trossö fram till Björkholmen och

Bastion Pollux på Söderstierna

Smörasken

Bastion Söderstierna

Saltösund byggdes under åren 1830-1838 Varvmuren. Det är inte en befästningsmur utan helt enkelt ett ovanligt högt industristaket byggt i sten. Några ryska krigsfångare, som skulle varit med om att bygga muren, fanns inte i Karlskrona vid denna tid. Möjligen kan vissa krigsfångare varit med vid bygget av de äldsta delen av Sträckningsmuren på Trossö. Varvmuren är ett helt vanligt entreprenadsarbete.

Mellan Trossö och Björkholmen, ett område som successivt fylldes ut mellan åren 1756 och 1914, ligger Chapmansplan, som den korrekta benämningen är. Vi Karlskroniter kallar planen för Oskuldsparken. Nu hajar många läsare till, men detta namn kommer av, att på ovan nämnt fängelse fanns såväl korttids- som långtidsfångare. Korttidsfångarna, som var dåtidens lösdrivare, fick vistas på Chapmansplan, medan långtidsfångarna vallades bakom muren. Korttidsfångarna var Oskulden och långtidsfångarna Skulden. Fan´ trot´ sa Rellingen!

Olle Melin

Varvmuren vid Chapmansplan

Varvmuren med meningslös förbudsskylt

Ett minne från kalla krigets 50-tal

I förra numret av tidskriften refererade jag boken *Mysteriet på Östersjön*, som i första hand handlade om spökfartyget *Kinnekulle*, som påträffades drivande utanför Danmark. Boken tar även upp andra märkvärdigheter på Östersjön med försvunna eller uppbringade fartyg.

Från 1943 till och med 1962 har jag tillbringat somrarna på Hasslö utanför Karlskrona och sedan cirka 20 år tillbaka är jag åter sommarboende på Hasslö. Jag minns därför ganska väl episoden med den uppbringade trålaren KA 126, *Vasa* från Hasslö, i april och maj månader 1955. *Vasa* var inte ensam om sin situation, utan fiskebåtar från Nordersund i Blekinge samt båtar från Öland och Gotland delade *Vasas* öde. Värre gick det förmodligen för trålarna *Emanuel* och *Vågen* från Ungskär i Karlskrona östra skärgård. Dessa gick förmodligen under i den svåra storm, som rådde i området sista veckan i april, även om många varit övertygade om, att trålarna uppbringats av Sovjetunionen.

Vasa skulle ligga ute några veckor för att fiska lax på internationellt vatten. Fortsättningsvis kommer berättelsen här handla om *Vasas* fortsatta öden. Som grund ligger notiser i Blekinge Läns Tidning om händelsen.

4 maj 1955

Tidningarna rapporterade, att två Blekingetrålare, varav den ene var *Vasa*, uppbringats av ryssarna under laxfiske i Danzigerbukten. Det var en annan svensk trålare, som sett, hur trälaren bordades av en sovjetisk patrullbåt. Händelsen skulle ha inträffat den 30 april. Då hade *Vasa* varit ute på fiske i cirka tre veckor. Ombord på *Vasa* fanns fyra man. Utrikesdepartementet kontaktades och där satte man omgående till undersökning.

5 maj 1955

Nu stod det klart att *Vasa* var uppbringad och fördd till rysk hamn. Man tror, att trälaren förts till Pillau. Man väntade på svar från Sovjetunionen, men som vanligt dröjde svaren. Man konstaterar också, att Sverige har ett avtal om sjöräddning med Sovjetunionen och att detta kommer att prövas i arbetet.

6 maj 1955

Inte heller denna dag bröts tystnaden, vilket gjorde, att Sjärräddningssällskapets legendariske chef, Hans Hansson (Kapten Bölja), vände sig direkt till den

Vasa

sovjetiska ambassaden i Stockholm. Han medgav, att fiskarna kanske gjort fel och att de var beredda att erkänna detta, men den sovjetiska sjöräddningen begår ett direkt fel, när man inte svarar på förfrågan.

7 maj 1955

Trots påstötningar fick man inget svar om *Vasa*. Stavnäs radio har varje morgon och kväll kontakt med den sovjetiska sjöräddningen utan att få några besked om *Vasa*.

9 maj 1955

Denna dag får UD svar på sin diplomatiska förfrågan. Fyra svenska trålare är förda till hamnen i Pionersk i närheten av Kaliningrad och de greps mellan den 28 och 30 april för olaga fiske. De kommer att få sina fall prövade i domstolen i Pionersk. Däremot fick man inte svar på, vilka namn de fyra uppbringade trålarna hade.

10 maj 1955

Letandet efter *Vasa* bedrivs nu endast på diplomatisk väg med ett hårt arbete från svenska UD. Sveriges charge d'affaires på ambassaden i Moskva begärde att få åka till Pionersk, dels för att identifiera trålarna samt att bistå fiskarna vid den kommande rättegången.

11 maj 1955

Den svenska ambassaden fick under tisdagen den 10 namnen på de svenska trålarna. En av dessa var KA 126 *Vasa*. Detta kom som sköna nyheter för många oroliga familjer. En av fiskarna på *Vasa*, Frans Gustafsson, är svårt sjuk och har kommit under läkarvård. De sovjetiska myndigheterna har också meddelat, att Pionersk är förbjudet område och att ingen från ambassaden kan komma dit för att bistå fiskarna i den kommande rättegången.

12 maj 1955

Vid midnatt natten till den 12 lämnade sjöräddningskryssaren *Dan Broström* hamnen i Hörvik i västra Blekinge för att hämta hem den svårt diabetessjuka Frans Gustafsson. Den övriga besättningen har fått löfte att åka hem inom åtta dagar. De mådde alla bra och väntade på domstolsförhandlingarna. Dagen efter, den 13, ska *Dan Broström* sammanstöta med en sovjetisk båt med Frans Gustafsson ombord. Med på *Dan Broström* finns det speciella insulin, som Gustafsson använder. Hans eget förråd hade tagit slut, men ryssarna hjälpte honom med medicin. Med på *Dan Broström* fanns också ett antal journalister för att följa händelseförloppet.

13 maj 1955

Det beräknade överlämnandet försenades p.g.a. dåligt väder. Ännu har ingen tid för rättegången satts ut.

14 maj 1955

Dan Broström avslutade natten till den 14 sin ambulansfärd tvärs över södra Östersjön. Aktionen var ett bevis på, att överenskommelsen mellan svensk och sovjetisk sjöräddning efterlevs. När sjöräddningskryssaren anlände till Saltö fiskehamn i Karlskrona, möttes de av ett stort uppbåd journalister, anhöriga och nyfikna. Frans Gustafsson fick svara på många frågor och han försäkrade, att han mår bra och egentligen inte behövt lämna före sina kamrater ombord. Men efter påstötningar från sjöräddarna, såväl de svenska och de sovjetiska, samt kollagerna på *Vasa* valde Frans Gustafsson att åka hem.

16 maj 1955

Man trodde nu, att fiskarna inte längre befinner sig i Pionersk. Detta har bekräftats av myndigheterna i staden. Var fiskarna befinner sig, vet man inte.

När *Vasa* greps hade de ombord 37 fina laxar på sammanlagt 185 kilo. Några laxar fick man behålla för daglig kost. Dessa uppgifter kommer från den hemvändande Frans Gustafsson.

17 maj 1955

Det visade sig, att trälaren låg kvar i Pionersk och att rättegången börjar den 18.

20 maj 1955

Vasas besättning är nu dömda av domstolen i Pionersk för olaga fiske. Straffet blev 500 rubels böter samt konfiskering av fångster och nät. För rättegångskostnader och omkostnader för uppehållet ska man dessutom betala 1344 rubel. Omräknat till svenska kronor innebär det, att besättningen fick punga ut med cirka 3 000 kronor. Till detta kommer förlust av nät och fångst. Omräknat förlorar man cirka 3 800 kronor per man.

Trälaren och besättningen var nu tillåtna att lämna Pionersk, så snart man fått en garanti om beloppen från den svenska beskickningen i Moskva. Kostnaderna kommer att bli mycket ekonomiskt kännbar för fiskarna.

21 maj 1955

I dag har *Vasa* med besättning kommit hem till Sverige. Den svenska ambassaden i Moskva hade ställt ut ekonomiska garantier. Resan hem tog längre tid än beräknat på grund av dåligt väder på Östersjön.

När man via Karlskrona Radio haft kontakt med *Vasa*, berättade skepparen på trälaren, Gunnar Nilsson, att man hade alla sina nät med hem. Fångsten hade dock blivit beslagtagen. Man har under rättegången inte fått någon annan hjälp än en svensk tolk, samma ryss som varit behjälplig med Frans Gustafssons hemresa.

23 maj 1955

Denna dag berättar tidningen om en intervju med skepparen Gunnar Nilsson. Här framkommer det, att *Vasa* aldrig var inne på sovjetiskt territorium. Man hade prickat in platsen, där den sovjetiska patrullbåten dök upp och det

var 13,5 distansminuter från Pionersk, d.v.s. på internationellt vatten.

Man ansåg det meningslöst att neka i rätten. Det hade förmodligen fördröjt hemresan avsevärt. Man fick under vistelsen i Pionersk inte gå i land mer än vid de tillfällen det hölls förhör. Tolken, som hjälpte till, var mycket trevlig och hjälpsam, men han vägrade tala om sitt namn.

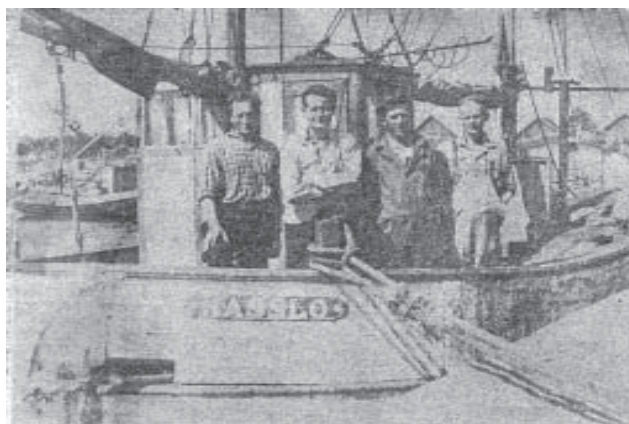
Som tur var hade vi strax innan gripandet lastat över 102 laxar till en kollega, som var på väg hem. Vi fick köpa mat av ryssarna och för det vi fick, betalade vi cirka 600 kronor. Värdet på det vi fick uppskattade vi till cirka 40 – 50 kronor. Men som tröst fick vi var sin flaska vodka för hemresan.

Förmodligen aktar vi oss i framtiden för dessa fiskevatten, även om Danzigerbukten är de bästa laxfiskevattnen.

Till många Hasslöbors besvikelse gick *Vasa* till Saltö fiskehamn vid hemkomsten och inte till hemmahamnen på Hasslö. Representanter från UD var på plats och hälsade välkommen hem. Det bästa med hemkomsten var dock, att man fick det man saknat i veckor – en kopp kaffe.

Besättningen

Besättningen på *Vasa* utgjordes av Gunnar Nilsson (Hanö - Gunnar) skeppare, brodern Nils Ingvar Nilsson samt Jarl Mårtensson och Frans Gustafsson.

Vasas besättning

KA 126 *Vasa*

Vasa byggdes 1926 i Karlshamn och levererades till Hasslö. 1954 köpte skepparen Gunnar Nilsson trälaren och 1957 såldes den vidare till Ungskär i Karlskrona östra skärgård. År 1960 såldes *Vasa* till Kumlinge på Åland och 1966 flyttades hon till Mariehamn. Efter 1970 finns hon inte kvar i något register.

Olle Melin

Underlag från Blekinge Läns Tidning och från en uppsats skriven av Johan Nilsson, sonson till besättningsmannen Nils Ingvar Nilsson

Foto från Hasslö fiskemuseum

Vad en gammal bild kan berätta

Kronobageriets personal 1940. Arkivbild

Bilden visar Kronobageriets personal 1940 samlade i den byggnad, som gick under benämningen Nya bageriet på Stumholmen i Karlskrona.

Bageriverksamhet i flottans regi har i princip förekommit sedan Karlskronas grundande 1680 till och med år 1977.

Gamla bageriet byggt på 1730-talet och i bruk in på 1860-talet. Efterbageriverksamheten var byggnaden under några år sädesmagasin. Tredje våningen och trapphusen byggdes på 1909 och byggnaden blev därefter beklädnadsförråd och tvättbyte och åtskilliga sjömän har här fått ut sin militära utrustning. I dag innehåller byggnaden hyreslägenheter. Foto Olle Melin

Från början fick borgerskapet i Karlskrona mjöl av kronan, mot att de levererade bröd till flottan. Det första kronobageriet i Karlskrona låg vid Stumholmskanalen, där kasern Sparres östra del i dag ligger. Det förslog inte med ett bageri, utan på 1730-talet byggde ett bageri, som för de flesta kvarvarande flottister minns som beklädnadsförråd. I dag är huset ombyggt till hyreshus med lägenheter. Mjölet kom från Kronokvarnen i Lyckeby och spannmålet kom i huvudsak från Östergötland och Södermanland.

I samband med den stora stadsbranden i Karlskrona 1790 totalförstördes bageriet på Trossösidan. En historia om detta cirkulerar i Karlskrona, då bagarmästaren vid branden, ska ha sagt:

Ett bakarehus kan återuppföras, men en surdeg måste räddas, varefter han sprang in i lågorna och räddade degen.

År 1863 invigdes Nya bageriet mitt på Stumholmen och i denna byggnad drev man verksamheten fram till nedläggningen den 31 december 1977.

Personalstyrkan utgjordes från början av militär personal för ledning, civil personal samt kommanderade båtsmän. De sistnämnda användes, dels som förstärkningspersonal vid ugnarna, normalt 4/ugn, vid vissa till-

Pörsontime gick den man ur buss
 för ett, på Stumholmen heta kuse.
 Då var det fest i stan
 den dag.
 Att kuse är så tjock och fet,
 att Anna-Stina så mycket vet,
 att stans folk har ett govt humör,
 det har min kusen att tacka för.
 Emma J.

Nya bageriet byggt på 1860-talet och i bruk t.o.m. 1977. Byggnaden revs i början av 1990-talet. På platsen för bageriet har Kustbevakningen byggt en administrationsbyggnad i samma stil som bageribygnaden

fällen upp till 14 och dels som degtrampare. De sägs, att Björkholmsfruarna genom smaken på brödet kunde avgöra, varifrån de trampande båtsmännen kom och brödet var särskilt efterfrågat de perioder, som båtsmän från Öland trampade degen. Kusen fick en särskilt pikant smak då.

Från början bakades två sorters bröd, ankarstock (kuse) och succariebröd, d.v.s. knax eller skeppsskorpor. Vid nedläggningen fanns i bageriets sortiment cirka 50 produkter.

Utvecklingen vad gäller antalet bagare kan läsas ut av följande:

1925 = 14, 1940 = 30, 1952 = 17 och vid nedläggningen = 11. Man kan tydligt i dessa siffror utläsa 1925 års försvarsbeslut och andra världskriget stora personalsiffror.

Bageripersonalen bodde dels i Gamla bageriet, dels i Bageribostället, beläget på Stumholmens högsta punkt, det s.k. Brödberget.

En liten historia kring Brödberget (Bröjdbarget på Björkholmska) får avsluta den här artikeln.

En liten flicka var sänd av sin mor att på Brödberget hämta familjens tilldelade kuse. Följande samtal utspelas mellan flickan och brödbergskorporalen:

- Jau, skolle hämta mors kuse, men den skau vau varm. säger flickan
- Lielle vän, säger korpralen, dejt gåur inte, för jau haur baura ein som e varm o den skau amiraulinnan hau, såu den sietter jau påu.

Olle Melin

Bageripersonalen bodde dels i Gamla bageriet, dels i det s.k. Bageribostället, som byggdes på en grund efter en artillerismedja. Denna grund är Stumholmens äldsta. Idag fungerar byggnaden som hyreshus utan krav på, att hyresgästen ska vara bagare. Foto Olle Melin

Kronokvarnen i Lyckeby med stenbron bakom byggdes i början av 1700-talet för att ta hand om allt spannmål, som levererades till flottan. I dag är byggnaden plats för Karlskrona kommuns vattenverk. Foto Olle Melin

Studieresa till Chatham och Portsmouth

I slutet av april i år fick jag möjligheten att följa med på en studieresa till England och där besöka städerna Chatham och Portsmouth. Anledningen till besöket var att en delegation bestående av representanter för Karlskrona kommun och Statens fastighetsverk skulle inom ramen för ett utvecklingsprojekt avseende utveckling av världsarvet besöka städer med liknande förutsättningar som Karlskrona. Vid tidigare besök hade det från engelsk sida uttryckts förvåning att de svenska delegationerna saknade representant från den svenska marinen. Därför kunde jag delta dels som "marin expert" och dels som representant för Karlskrona kommunfullmäktige.

Den 23 april anlände vi på eftermiddagen till Chatham som ligger beläget några mil öster om London vid floden Medway. Chatham var en liten by fram till 1500-talet, då det på grund av sin närhet såväl till Imperiets huvudstad som kontinenten blev en hamn och ett varv för den brittiska örlogsflottan. Idag har Chatham ca 80 000 invånare, men sedan 1984 har såväl Royal Navy som Royal Navy Dockyard avslutat sin verksamhet i staden. Varvs-

området har sedan dess utvecklats till ett betydande besöksmål under benämningen "The Historic Dockyard Chatham". Vi togs emot av Richard Holdsworth som ansvarar för bevarande- och utbildningsfrågor. Under vår rundvandring på området såg vi flera byggnader och verksamheter som har sin motsvarighet i Karlskrona inom Örlogsbasen och varvsområdet, bland annat The Ropery – Repslagarbanan, The Clock Tower - klocktornet och en högvaktsbyggnad. Vidare kunde vi beskåda fartygen HMS Cavalier, HMS Gannet och HM Submarine Ocelot. Under onsdagen fortsatte vi besöket i det historiska varvsområdet och fick också en möjlighet att diskutera med ledningen för verksamheten hur de har utvecklat sitt besöksmål. Under verksamhetsåret 2017-2018 besöktes varvsområdet av 169 000 besökare vilket var en ökning på 15 % från året innan. De flesta besökare är inhemska från närområdet, men även flera från övriga England, Nederländerna, Frankrike och Tyskland. Dagen avslutades med att vi bilade genom tunneln under floden Medway till norra sidan där vi besökte den gamla fästningen/slottet The Upnor Castle från sent 1500-tal.

Undertecknad på plats på The Historic Dockyard Chatham och med HMS Gannet i bakgrunden.

Huvudvakten in till The Historic Dockyard Chatham

The Victorian Ropery – Repslagarbanan i Chatham.

Vår värd i Chatham, Richard Holdsworth framför Högvakten.

Fästningens uppgift var att försvara örlogsbasen och varvet i Chatham mot fiender som kom inseglandes i Medway. Men 1667 lyckades den Nederländska flottan att segla förbi fästningen och angripa den engelska flottstyrka som befann sig i Chatham. Efter detta nesliga nederlag upphörde fästningen att fungera som försvarsanläggning utan fick istället tjäna som ammunitions- och krutupplag.

The Upnor Castle.

På torsdag morgon lämnade vi Chatham och begav oss på mindre och natursköna vägar till Englands sydkust och Portsmouth. Portsmouth är en pulserande, livaktig och modern storstad, och här har man lyckats kombinera en fungerande marinbas med historiska besöksmål av världsklass som t ex Lord Nelsons flaggskepp HMS Victory, vraket av The Mary Rose och The Warrior som var Storbritanniens första pansarklädda oceangående slag-skepp och sjösattes 1860. Vi togs emot av en före detta ställföreträdande marinbaschef, Tim Ash, som nu verkar som partnerskapsdirektör för "Portsmouth Historic Dockyard". Efter lunch i Boathouse 4 där anläggningens båtbyggarlinje håller till, fick vi en rundvandring på området och möjlighet att i egen takt besöka de olika attraktionerna, och självklart blev det för egen del en rundvandring på HMS Victory och HMS The Warrior.

The Emirates Spinnaker Tower i Portsmouth.

Lord Nelsons flaggskepp HMS Victory.

HMS Warrior i förgrunden och The Historic Dockyard Portsmouth och The Naval Base.

Fredagen inleddes med att vi åkte upp i Portsmouth nya landmärke, The Emirates Spinnaker Tower, som är ett 170 meter högt utsiktstorn beläget intill varvsområdet. Härifrån har man en fantastisk utsikt över hela Portsmouth och närområdet, och vi kunde skymta Southampton i fjärran. Vi fortsatte besöket genom att promenera till The Old City och därefter vidare längs strandkanten ut mot D-dagsmuseet och Southease Castle. D-dagsmuseet, nu omdöpt till D-day Story, har fått en rejäl ansiktslyftning och modernisering, bland annat inför den jämna årsdagen i år (75 år) sedan invasionen av Normandie och inför president Trumps besök den 6:e juni. Till en enkel lunch fick vi här möjlighet att diskutera med företrädare för Portsmouth och The Historic Dockyard hur de har utvecklat sitt resmål och kombinerat en väl fungerande marin verksamhet med historiskt intressanta besöksmål tillgängliga för besökare från när och fjärran.

På eftermiddagen lämnade vi Portsmouth och tog oss till flygplatsen London/Gatwick för att på lördag morgon flyga åter till Sverige.

En mycket intressant resa som gav många uppslag till hur att utveckla vårt eget besöksmål Örlogsstaden Karlskrona och vilka möjligheter som kan finnas att kombinera skyddsvärd verksamhet på Marinbasen och Varvet med besökarens möjligheter att få ta del av de historiska skatter som finns inne på dessa områden.

Peter Glimvall

Foto: Peter Glimvall

The D-day story – den moderna Bayeauxtapeteten som i bild beskriver D-dagen och invasionen av Normandie på 83 meter och i 34 handsyddas avsnitt.

Portsmouth Naval Memorial, ett monument som hedrar ca 10 000 sjömän från 1:a världskriget och nästan 15 000 sjömän från 2:a världskriget. Identiska monument finns i Chatham och Plymouth, alla ritade av Sir Robert Lorimer och skulpterade av Henry Poole.

Inbjudan Kamratträff Gotland

KA 3 Kamratförening inbjuder till kamratträff 08-30—09-01

Årets KA/Amf kamratträff är förlagd till Fårö kursgård och omfattar följande:

- Boende två nätter i dubbelrum inklusive sänglinne och frukost. (Enkelrum kan köpas till för 150:- natt).
- Vickning fredag kväll inklusive öl/vatten. Starkare måltidsdryck kan inhandlas.
- Lunch lördag.
- Kamratföreningsmiddag lördag kväll (välkomstdrink, 2 rätters måltid, lättöl/vatten).

Program i stort:

Fre 30/8	0300	Avresa med buss till Nynäshamn. Bussen utgår från Saltö, därefter Torget, mot Angöringen. Ev andra stopp efter ö.k. Frukost längs vägen.
	1030	Ankomst Nynäshamn.
	1125	Färjan avgår från Nynäshamn.
	1630	Ankomst Fårö kursgård, inkvartering, vickning.

Lör 31/8 Besök Bergmancentret/guidad tur på Fårö (i Bergmans fotspår)
Kamratföreningsmiddag på kvällen

Sön 1/9 Information om Försvarets återuppbyggnad på Gotland
Arvet efter KA 3 – vad hände sedan ?
Besök vid Gotlands Försvarsmuseum Tingstäde

	1520	Ankomst Visby
	1620	Färja avgår mot Oskarshamn
	2100 (ca)	Ankomst Karlskrona

Kostnad:

1400 kr/person vilket omfattar: Resa med buss och färja. Frukost på uppresan till Nynäshamn. Boende, samtliga måltider på Gotland/Fårö enligt ovan. Avgifter till Bergmancentret och Gotlands Försvarsmuseum.

Bindande anmälan och betalning:

Senast 30 juni till Yvonne Wirbrand på telefonnummer 0708 - 49 25 51 alternativt till e-post yvonne.wirbrand@telia.com. Betalning sker genom att samtidigt sätta in avgiften 1400 kronor på vårt plusgiro 98067-2 senast 30 juni.

Välkomna till en oförglömlig kamratträff på solens och vindarnas ö!

Utdrag ur Försvarsberedningen - En förstärkt krigsorganisation

Krigsorganisation 2021 - Marinen

Marinen inriktas mot att kunna möta väpnat angrepp samtidigt som förmågan att hantera uppgifter rörande den territoriella integriteten stärks. Marinens befintliga fartygsbestånd uppgraderas med robotluftvärn och nya sjömålsrobotar till samtliga fem Visbykorvetter. Beslut om anskaffning av två nya ytstridsfartyg för att ersätta Gävleklassens två äldre korvetter fattas i perioden 2021–2025 med levereras efter 2025. Antalet ubåtar utökas till fem genom att två nya ubåtar tillförs och ytterligare en ubåt halvtidsmodifieras och tillförs krigsorganisationen. Ubåtsjaktförmågan stärks genom uppgradering av de marinoperativa helikoptrarna, vilka tillförs ny länk och lätt torped. Förmågan till sjöminröjning vidmakthålls.

För att stärka den krigsavhållande förmågan och begränsa effekterna av ett väpnat angrepp förstärks förmågan till sjöminering. Förmågan att verka från land med tung sjömålsrobot är ett komplement till övriga ytmålsystem. Försvarsberedningen anser att systemet är viktigt och noterar att det är operativt till mitten på 2020-talet. Beredningen föreslår att förmågan ska vidmakthållas efter 2025. Under perioden 2021–2025 föreslås en amfibiebataljon etableras på västkusten. Marinens basorganisation och logistikfunktion förstärks. Samordningen av Försvarsmaktens, Kustbevakningen och Sjöfartsverket verksamhet vid höjd beredskap föreslås utökas och stärkas.

Åtgärder efter 2025

Under försvarsbeslutsperioden 2026–2030 fortsätter utvecklingen av krigsorganisation 2021 i enlighet med den inriktning och ambition som Försvarsberedningen föreslår i denna rapport. Under perioden realiseras flera av de beslut som Försvarsberedningen föreslår ska fattas. Det gäller t.ex. leveranser av olika materielsystem. Beredningen bedömer att den nya krigsorganisationen kommer att vara färdigorganiserad i enlighet med föreslagen ambition först mot slutet av 2020-talet. Beredningen konstaterar att ytterligare förstärkning av krigsorganisationen, t.ex. i form av nya krigsförband och anskaffning av ytterligare materiel kräver ytterligare höjda försvarsanslag i den efterföljande försvarsbeslutsperioden 2026–2030.

Försvarsberedningen anser att följande åtgärder är prioriterade när det gäller marinen:

Ytterligare två till fyra ytstridsfartyg kan övervägas i syfte att utöka det totala antalet ytstridsfartyg. I samband

med projekteringen av ersättare till Gotlandklassen kan anskaffning av ytterligare ubåtar övervägas, utöver de tre ubåtar som krävs för omsättning av Gotlandklassen.

Marinen

Marinen ska med ytstridsfartyg, ubåtar samt amfibie-, minkrigs-, kustrobot-, underhålls- och sjöinformationsförband vidmakthålla förmågan till kvalificerad ytstrid, undervattensstrid, amfibiestrid m.m. Förmåga till sjöminering, minröjning och spridning av logistikresurserna har betydelse såväl för marinstridskrafterna som för den civila sjöfarten. Marinen inriktas mot att kunna möta väpnat angrepp samtidigt som förmågan att hantera uppgifter rörande den territoriella integriteten stärks.

Försvarsberedningen föreslår att tyngdpunkten för marinens förmåga ska vara att möta väpnat angrepp i Östersjön. Ålandsförträngningen ska kunna kontrolleras. Beredningen anser att verksamheten på Västkusten främst ska fokuseras på att hamnområdena skyddas. Marinen ska vidareutveckla sin förmåga att verka tillsammans med finska marinen i Östersjön och med andra internationella aktörer inte minst rörande verksamhet i västerhavet.

Amfibieförband

Amfibieförbanden bekämpar mål kustnära, i farledsförträngningar eller i anslutning till hamnar. Det är områden där insatser med ubåtar och sjömålsrobotar är svåra att genomföra. Relevanta vapensystem är främst minor och lätta sjömålsrobotar. Försvarsberedningen noterar att amfibieförbanden har behov av förbättringar bl.a. vad avser bekämpningssystem, luftvärn och förmåga till maskering. Amfibieförband inriktas mot sjöoperativ verksamhet och utövar kontroll över kustområden. Förbandet har förmågan att verka i och under vattenytan och på land i kustnära miljö. Amfibiebataljonen har god eldkraft och uthållighet med bland annat robotsystem och granatkastare.

Försvarsberedningen föreslår att amfibieförmågan bör stärkas och fokuseras mot sjöoperativ verksamhet. En utökad operativ förmåga krävs framförallt för att också kunna försvara Göteborg och Marinen på Västkusten. Amfibiesystemet föreslås därför utvecklas till två sjöörliga amfibiebataljoner. Detta bör ske genom att dagens amfibiebataljon omorganiseras och två något mindre amfibiebataljoner skapas, en på östkusten och en på västkusten. I samband med anskaffning av ett nytt buret luftvärnsrobotsystem tillförs också de två amfibiebataljonerna samma system. Bevakningsbåtskompaniets uppgifter är bl.a. strid på och under ytan, sjötrafikkontroll och hamnsäkerhet. Förbandet verkar ihop med amfibiebataljonen och sjöstridskrafterna samt med hemvärnsförband med marina uppgifter och vid höjd beredskap även med Kustbevakningen. Bevakningsbåtskompaniet och amfibieförbanden bör ses som en helhet. I samband med organiseringen av två nya amfibiebataljoner bör bevakningsbåtskompaniets organisation därför ses över.

Marinbasen

Marinbasens uppgift är att säkerställa det lednings-, underhåll och logistikstöd marinförbanden kräver, inklusive skydd av prioriterade grupperingsplatser och anläggningar. Dagens marina basbataljon och sjöinformationsbataljon är organiserade i en marinbasledning, ett sjöinformationskompani, ett marint basskyddskompani, ett ekipagekompani och ett marint logistikkompani, vilka hålls samman i en marinbas. Den marina logistikens uppdrag är att logistikförsörja marina förband. Det marina logistikkompaniet verkar över tid från marinens örlogshamnar i Karlskrona och på Berga. Kompaniet kan även verka från tillfälliga bastjänstområden, dit marina förband blivit hänvisade för att få logistikstöd.

Försvarsberedningen anser att det marina logistikkonceptet bör utvecklas utgående från kraven vid ett väpnat angrepp och behoven av taktiskt logistikstöd i marinen. Försvarsberedningen föreslår en marin logistikorganisation med uppgift att ansvara för de taktiska logistikförbanden i marinens krigsorganisation liksom för den marina logistikdelen inom ramen för världsstödet på främst västkusten. Beredningen konstaterar att logistikfunktionens utformning i marinen behöver analyseras mer i detalj av Försvarsmakten.

Marinens grundorganisation

Marinens grundorganisation består idag av organisationsenheterna Marinstaben, Amfibieregementet (Amf1), Första ubåtsflottiljen, Tredje sjöstridsflottiljen, Fjärde sjöstridsflottiljen, Marinbasen och Sjöstridsskolan. Försvarsberedningen föreslår att organisationsenheten Amf1 omorganiseras och att delar omlokaliseras till Göteborg för att återupprätta ett regemente på västkusten. Åtgärden skapar förutsättningar för att sätta upp en amfibiebataljon även på västkusten. Vidare föreslår Försvarsberedningen att en organisation för marinens taktiska logistik etableras. Lokaliseringen av denna logistikor-

ganisation bör övervägas bl.a. utgående från ett världsstödsperspektiv.

Personalförsörjning

De förslag som Försvarsberedningen lämnar rörande en ny krigsorganisation innebär ett utökad personalbehov. Bedömningen är att det totala antalet befattningar i krigsorganisationen uppgår till ca 90 000 personer, inklusive hemvärn och civilanställda, från dagens ca 60 000 personer.

Beredningen föreslår en fördubbling av grundutbildningsvolymerna fr.o.m. 2024 i förhållande till idag, från ca 4000 personer upp till 8000 personer. Enligt beredningen är detta nödvändigt för att fylla den föreslagna krigsorganisationen. Beredningen bedömer att ökade grundutbildningsvolymerna kommer att förbättra förutsättningarna att säkra rekryteringen av yrkes- och reservofficerare, kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän samt hemvärnspersonal. Detta leder till en effektivare personalförsörjning. Försvarsberedningen bedömer vidare att återinförandet av grundutbildning med värnplikt, som gäller både män och kvinnor, i kombination med större grundutbildningsvolymerna, ger bättre förutsättningar att öka antalet kvinnor i Försvarsmakten. På sikt kan detta skapa en jämnare könsfördelning inom Försvarsmakten.

Anslag för ett utökad militärt försvar

Konsekvenserna av Försvarsberedningens förslag är att anslagen för det militära försvaret årligen uppgår till totalt 84 miljarder kronor fr.o.m. 2025. Beräknat på kostnadsläget 2019 motsvarar det 1,5 procent av BNP 2025. Anslagen för det militära försvaret utökas stegvis med fem miljarder kronor per år i en trappa åren 2022–2025, utöver de tillskott som anvisades av riksdagen i december 2018. Beredningen lämnar även en inriktning för åren 2026–2030.

Ångfartyget 200 år

Ångan är ett dimmigt ting, som får hjul att gå i kring.

Så diktade Falstaff Fakir någon gång på 1800-talet.

År 1817 kunde förvånade flanörer utmed Riddarfjärden se en farkost, som oberoende av väder och vind tog sig fram över fjärden med en plym av rök och eld kring skorstenen. Detta var början till en ny epok i svensk sjöfart och i svensk industri.

Om detta och mycket annat handlar boken *Ångfartyget 200 år*, skriven av Claes-Göran Dahl. Boken handlar om fartyg och båtar, om varv och andra industrier samt om märkesmän under begreppet ånga.

Boken innehåller förutom faktatexter av citat, citerade brev och inte minst ett antal romancitat och dikter av kända svenska författare och detta passar väl in i boken och gör den mycket mer lättläst, än den skulle varit med rabblande av fakta.

Boken är illustrerad med ett stort antal mycket bra bilder, vilket gör boken än mer intressant.

Författaren Claes-Göran Dahl har genomfört ett oerhört stort researcharbete, vilket gett ett verkligt bra resultat. Författaren har tidigare gett ut ett antal böcker kopplade till sjön och havet och han är huvudredaktör för den kommande boken om Flottan 500 år.

Boken är den första i en planerad serie om tre böcker.

Canopus Förlag.

ISBN 978-91-639-5424-5

Olle Melin

Harry Martinsons båtar och skepp

Den blekingske författaren och akademiledamoten Harry Martinson (1904 – 1978) var tidigt i sin ungdom besatt av havet. Han tog värvning i Skeppsgosse kåren 1919, men rymde och fick respass. Efter några år, 1922, fick han hyra på en båt – Gerda. Han var till sjöss in på 1927. Om detta kan man läsa i hans självbiografiska roman *Vägen ut*.

Sommaren 1952 hyrde Harry Martinson med familj ett hus vid Gyön mellan Ronneby och Karlshamn i Blekinge. Här skrev han bl.a. delar av sitt verk *Aniara*. Men han blev också bekant med modellbyggaren och förre sjömannen Karl Albin Strömberg (1900 – 1988) och de grundade där en vänskap, som kom att vara fram till Harry Martinsons död 1978. Som den samlare Harry var, beställde han ett antal modeller av sin vän och om detta handlar boken, som är årsbok för Harry Martinsonsällskapet 2018. Boken innehåller bilder och text kring 16 av de modeller, där Harry M på något sätt var delaktig. Modellerna kopplas till en dikt av Harry Martinson, tagen ur hans rika produktion.

Men boken innehåller också ett stort antal brev från den rika brevväxling mellan vännerna, som pågick fram till 1978.

Det är en riktig praktbok, som författaren Leif Olsson har åstadkommit. Utmärkta bilder, bra texter i anslutning till brevväxlingen.

Många modeller finns idag hos Harry Martinsons familj men vissa finns också möjlighet att beskåda i Jämshögs Hembygds museum eller Karlshamns Museum.

Vekerums förlag.

ISBN 978-91-88555-04-5

Olle Melin

Churchills bunker

När jag för snart trettio år sedan var i London, besökte jag ett då ganska litet museum, War Rooms, placerat i en källarlokal i regeringskvarteren. När jag 25 år senare gjorde ett nytt besök till museet, hade det utvecklats på ett enastående sätt och visade på ett mycket pedagogiskt sätt, hur de engelska stridskrafterna verkade under andra världskriget. Härifrån var det tänkt, att Winston Churchill skulle leda dessa. Om detta ovan handlar bara en liten del av boken *Churchills bunker* med undertiteln *Det hemliga högkvarteret i London*. Boken är skriven av Richard Holmes (1946-2011), en av Storbritanniens mest framstående historiker.

Men boken handlar om så mycket annat. Man får följa verksamheten i det brittiska försvaret och framför allt dess ledning från krigsutbrottet i september 1939 fram till fredsslutet 1945, vilka människor som fanns i bunkern och deras uppgifter kopplade till händelseförloppen till sjöss och till lands.

Stort fokus läggs på alla de konferenser som de allierade ledarna träffades på och som i stort gick ut på, hur man skulle hantera Tyskland efter krigsslutet. Churchill beskrivs som en herre, som reste mycket under kriget och var utrustad med en arbetskapacitet utöver det vanliga.

Det här är en mycket intressant bok, som varmt kan rekommenderas. Och nästa gång Du är i London, besök War Rooms!

LIND & CO 2018.

ISBN 978-91-7779-254-3

Olle Melin

101 svenska öar – Du måste se innan du dör

Sverige är ett land fullt av öar och i denna rikt illustrerade bok hittar du ett urval av de mest speciella. Självklart tar de två stora öarna, Gotland och Öland mycket plats, men så är ju dessa två fulla med sevärdheter. I övrigt har gjorts ett urval från Nordkoster nära gränsen mot Norge till Getskär-Renskär i Kalix skärgård.

Ibland handlar det om små öar med mycket liten och ibland ingen befolkning fram till öar, som egentligen är stadskärnor. Två exempel på detta är Djurgården mitt i Stockholm och Karlskronas huvudö Trossö.

Boken kan betraktas som en uppslagsbok inför planerade eller spontana besök.

Boken är mycket rikt illustrerad.

Författare är två från den skönlitterära kretsen, Leif Eriksson och Martin Svensson. Bakom de många fina bilderna står fotografen Sevda Svensson.

LIND & CO 2017.

ISBN 978-91-7461-699-6

Krigsfall Sverige - Tysklands anfallsplan mot Sverige 1943.

Sent under andra världskriget planerade Hitler och hans generaler alternativa snabba pansarattacker från Norge över riksgränsen. Det är den enda väl dokumenterade anfallsplanen mot Sverige i modern tid.

Planeringen gick ut på att antingen snabbt klyva Sverige längs Indalsälven eller rycka fram längs Västerdalälven mot Mälardalen och Stockholm. Svenskar av idag upplever det som överkligt, att orter som Järpen och Ludvika var förstahandsmål i fientliga operationer mot vårt land.

Men Sverige var berett! Under tre års tid hade vi effektivt befäst och minerat gränspassagerna. Fältarmén var utgångsgrupperad och organiserad av tre av Sveriges främsta militärer under 1900-talet. Dessa var Axel Rappe, Helge Jung och Carl August Ehrensvärd.

Vid ett tyskt anfall mot Sverige skulle de tyska pansarkolonerna ha mötts av ett väl förberett försvar och offensiva attacker, om de trots allt hade lyckats forcera gränsförsvaret. Tyskarna hade fatalt underskattat Sveriges vilja och förmåga att försvara sig. En tysk pansarattack 1943 skulle inte ha blivit någon överraskning, utan hade med all sannolikhet resulterat i en kalldusch för Hitler och hans snart vacklande Tredje rike.

Boken behandlar de hotbilder, som defnierats och hur Sveriges försvar upprustats och de krigsplaner, som fanns 1942 och 1943. Ett antal olika fallstudier beskrivs och de olika taktiker och överväganden Sverige gjorde. Vi var väl beredda med heltäckande gränsförsvaret och kampvilja på topp.

Ett mycket stort antal svart/vita foton och 10 kartor underlättar att koppla händelser till platser och personer, vilket gör att boken är mycket intressant och lättläst.

Författaren *Jan Linder* är sjöofficersson från Karlskrona, civilekonom och reservofficer i Flottan. Han har skrivit flera böcker om Sverige från mellankrigstiden, andra världskriget och under kalla kriget. Boken är utgiven av SMB och författaren år 2018.

ISBN: 978-91-88053-77-0.

Stellan Andersson.

GRILLFEST PÅ SKÖNSTAVIK

Torsdagen den 15 augusti klockan 1600 genomför vi tillsammans med föreningen Flottans Män den traditionella och mycket uppskattade grillaftonen på Skönstavik.

Som vanligt bjuds det på nygrillat kött och läskande drycker.

Eftersom det är högt ”tryck” redan i anmälningläget till denna sommarens begivenhet nummer 1, gäller det att vara snabb med anmälan då antalet platser är begränsat.

Priset för Grillfesten är 250 kronor / person.

Sista dag för anmälan är den 4 augusti, och anmälan sker direkt till Flottans Män och Hans Pettersson på telefon 0455 – 133 58 alternativt 0708 – 73 51 98.

VÄLKOMNA!!!

HÖSTMÖTE 2019

KA 2 kamratförening bjuder in till sedvanligt Höstmöte enligt nedan:

Dag: Onsdag den 23 oktober (OBS! Nytt datum)

Tid: 1800

Plats: Sjöofficersmässen i Karlskrona

Pris: 250 kronor för medlem, 300 kronor för medföljande gäst(-er)

Som vanligt bjuds på en tvårätters måltid med måltidsdryck och efterföljande kaffe, och denna gång med en spännande föreläsning av Rolf Lindén till samkvämet.

Anmälan: Senast 16 oktober till Yvonne Wirbrand på telefon 0708-49 25 51 eller e-post yvonne.wirbrand@telia.com
Alternativt till Lars Iger på telefon 0455 – 805 87

Betalning: Sker genom att sätta in avgiften på vårt plusgiro 98067-2 senast den 16 oktober!

Välkomna till en trevlig kväll i kamratskapets tecken!

Det våras för kamratföreningen!

Den 21 maj var det dags för kamratföreningens traditionella vårrangemang. I år gick studieresan återigen i västerled och vi startade tidigt på morgonen 07:30 från Stortorget i Karlskrona. Efter att hämtat upp kamrater vid Angöringen och Hasslö vägskaal, rattade så Erling Holmberg oss vidare mot länsgränsen, där vi rastade vid Sölvesborgs rastplats. Inledningsvis höll vi en betraktelse och tyst minut för vår kamrat Kent Alritzson som nyligen för alltid lämnat kamratkretsen. Efter detta serverade klubbmästeriet kaffe och bredda frallor (och även en liten chokladboll) som levererats från Trolle kök. Här anslöt också Fredrik Pålsson, och nu var vi fulltaliga.

Efter denna vederkvickelse gick färden vidare och vi passerade gränsen till vårt grannlän Skåne och fortsatte därefter vidare upp mot Hässleholm. Vårt första besöksmål för dagen var Hässleholms modelljärnvägmuseum som är inhytt i lokaler på Garnisonen. Här möttes vi av vår kamrat Christer Ceasar som är ordförande i Hässleholms Modelljärnvägsförening, grundad 2004. Efter en inledande genomgång släpptes vi så in i det allra heligaste – en anläggning som i en modell illustrerar hela Hässleholms kommun som det såg ut på 1960-talet (med några smärre avvikelser). Det vi fick skåda är Sveriges största modelljärnväg byggd i skala 1:87 (H0) och som omfattar ca 700 kvadratmeter, 1500 meter räls, 400 växlar och ca 3000 träd och 170 hus. En enastående illustrativ och vacker modell som har tagit medlemmarna i föreningen mer än 100 000 byggtimmar att få till stånd. Och arbetet är inte klart ännu. Planerna är att bygga vidare på modellen, bland annat en sektion i vinterskrud och fortsätta så att hela Hässleholms kommun finns med.

Tjänstgörande klubbmästare Björn Wallmert ombesörjer kaffe och frallor till kamraterna. Foto: Rolf Odenhammer

Tidig gryning i Örlogsstaden och i väntan på bussen. Foto: Rolf Odenhammer

Det imponerande centraltornet på Hovdala slott. Foto: Rolf Odenhammer

Efter besöket på modelljärnvägen, tog vi vår buss och körde ut till det närbelägna Hovdala slott. Hovdala är ett vackert naturområde och vandringscentrum, och centralt placerat ligger det historiska Hovdala slott som är ett nationellt kulturarv med Statens fastighetsverk som ägarförreträdare. Slottet har anor från medeltiden, och består av en trelängad manbyggnad, ett imponerande porttorn samt en ladugård. Tornet bär än idag spår av strider som utkämpades i slutet av 1600-talet då snapphanar understödda av danskar angrep Hovdala under skånska kriget 1675-1679.

Här på Hovdala slott hade vi bokat lunch, och 1330 kunde vi förgäddras runt smörgåsbordet som dignade av läckerheter som flera sorters sill, fisk, kött och vegetariska alternativ. En personlig favorit blev den mycket smarriga rosépepparsillen, som tillsammans med ångande potatis och en kall öl blev en njutning i världsklass.

Efter kaffe var det så dags att påbörja återfärden mot Karlskrona igen, och i rask takt förde vår chaufför Erling Holmberg oss genom prunkande skånska och blekingska landskap för att ca 1600 vara åter på Stortorget i Karlskrona, men många trevliga minnen i bagaget och en förväntan inför nästa års studieresa.

Peter Glimvall

Foto Fredrik Pålsson

Fotograf på museet Fredrik Pålsson

Soldater hösten 1959

Första pluton, I-elever, 2.batteriet hösten 1959, framför gymnastiksalen på Gräsvik. Batterichef Kn Torstensson, plutonchef Fk Olav Olsson, stf plutonchef sergeant Palmbring, instruktörer Roland Ekberg och Rune Axelsson.

Övre raden från vänster -Nord brottare från Ystad, Edlund från Karlskrona, Rolf Bengtsson från Högaborg Helsingborg, blev polis (avliden), Lars-Olof Boström Karlskrona , blev yrkesofficer tekniker(avliden),Dan Bernbo Karlskrona ,blev yrkesofficer på Muldiv, Krister Rönnerholm Karlskrona ,blev polis (avliden).

Mellanraden från vänster- Egon Gustavsson sedermera Gårdelid ,från inre Småland, blev yrkesofficer luftvärnare (avliden), Ulf Larsson från Göteborgstrakten ,blev yrkesofficer tekniker, 610 Olsson, maskin-Olle från Karlskrona, blev yrkesofficer Muldiv, Ridderman , var ej I-elev, Gunnar Karlsson Lyckeby , blev polis, Ahlström från Mörrumstrakten, Lars-Olof Svensson Karlskrona, blev yrkesofficer och senare helikopterförare (omkom i Afrika).

Nedre raden från vänster- Svensson , ej I-elev, Persson från Spjutsbygd gick över till Postverket, Sören Wilsson från Kristianopel, ej I-elev, sergeant Palmgren , Peder Suhr från västra Blekinge, bytt efternamn,blev yrkesofficer tekniker, hamnade på Ka 4, 605 olsson, sedermera Lexhagen, blev yrkesofficer samband, 208 Olsson, sedermera Garberger, blev yrkesofficesamband (avliden).

Vi låg alla på logement 31 östra kasern Gräsvik. Vi gjorde vad vi blev lärda och allt dubbelt så fort, länge och bra som alla andra- tror jag.

Bengt-G Lex

Till minne av Kent Alritzson

KA 2 Kamratförenings "ständig" sekreterare och vice ordförande, Kent Alritzson, har avlidit i en ålder av 72 år.

Kent växte upp i Kallinge, tog realexamen i Ronneby och kom hösten 1964 som befälselev till KA 2.

Efter fullgjord värnpliktstjänstgöring anställdes han som korpral hösten 1965 och efter sedvanliga skolor blev han underofficer 1969. Han blev kapten 1972.

Han gjorde trupptjänst vid KA 2 och vid KA 3 i Fårösund, där han tjänstgjorde i åtta år. Han var från början luftvärnsartillerist, men kom också att tjänstgöra vid de då moderna 7,5 cm batterierna m/57 och flera andra verksamhetsområden.

Efter tjänstgöringen vid KA 3 återvände han till Karlskrona och KA 2, gjorde en sejour vid Marinens Officershögskola och kom i mitten på 1980-talet till BK/KA 2 personalavdelning. I samband med Marin-kommandoorganisationen 1990 etablerades en för Karlskrona garnison gemensam personalfunktion och i denna tjänstgjorde Kent fram till pensioneringen 2003. Inom personaltjänsten utgjorde han i första hand en stödfunktion för KA 2 personaltjänst.

Vid sidan om det dagliga arbetet fungerade Kent i många år som instruktör i hemvärnet och kom i detta sammanhang efter sin pensionering ingå i hemvärnets krigsorganisation fram till och med det året Kent blev 70 år.

Mina kontakter med Kent började i januari 1965, då Kent efter inledande värnpliktsutbildning placerades vid 3.batteriet på KA 2, där han blev en av befälseleverna på "min" pluton. Vidare kom vi att tjänstgöra tillsammans vid personalavdelningen fram till min egen pensionering 1998.

För cirka 20 år sedan tillträdde Kent som sekreterare i KA 2 Kamratförening. Det var kanske inte lätt med tanke på hans företrädare i ämbetet. Att föra fanan vidare efter legender som Bengt Johansson, Gustav Karlsson och John-Erik Johnsson krävde sin

man. Men Kent tog sig an uppgiften med den äran och han blev ganska snart "Mr KA 2 Kamratförening". Han höll ordning på föreningens handlingar, han var arrangör av resor, sammanträden, föreningsträffar m.m. De sista åren hade Kent också ansvaret för Kamratföreningens tidning Kustposten, vad gäller insamlandet av material, tryckning m.m. Han var också den, som tog initiativet till tisdagsträffarna ute på föreningens stuga på Skönstavik.

Sina åtaganden i Kamratföreningen skötte Kent med stor entusiasm och skicklighet. Han drog sig aldrig för arbete och besvär.

Kent var också en entusiastisk släktforskare, där han kom långt i efterforskandet av anhöriga.

Han sörjes närmast av makan Christina och barnen Anna och Mats med familjer. Men saknaden är också stor av släkt och vänner, arbetskamrater och inte minst från medlemmar i KA 2 Kamratförening.

Vila i frid Kent!

Olle Melin

Kent begravdes vid en stilfull akt den 31 maj på Vämö kyrkogårdskapell. Ett femtontal kamrater från vår förening deltog.

Vi gratulerar

85 ÅR

0710 Rolf Wellbring
0801 Göthe Karlsson
1202 Rune Axelsson
1211 Tor Rydberg

Nättraby
Hasslö
Jämjö
Lund

80 ÅR

0726 Rodney Svensson
1103 Per Olof Wennerbeck
1119 George Ramström
1223 Olle Melin

Karlskrona
Lund
Karlskrona
Lyckeby

75 ÅR

0820 Björn Jäghagen
0911 Sten-Erik Kromnow
0927 Krister Wictorsson
0927 Rolf Odenhammer
1102 Bo Nilsson
1129 Kent Svensson

Rödeby
Ronneby
Immeln
Karlskrona
Lyckeby
Karlskrona

70 ÅR

0725 Anders Broman
0828 Hans Assarsson

Växjö
Karlskrona

65 ÅR

1130 Anders Bengtsson
1218 Boine Olofsson

Tving
Jämjö

60 ÅR

0905 Ulf Hansson

Lyckeby

55 ÅR

0719 Johan Samzelius
0919 Daniel Björklund

Limhamn
Lund

45 ÅR

0228 Fredrik Persson
0524 Anders Engkvist
0301 Jacob Minnhagen
0617 Mattias Pettersson
1125 Johan Petersson

Dalby
Nättraby
Lerum
Karlskrona
Tving

Nya medlemmar

Carl Ahlgren Helsingborg
Carl-Gustaf Johansson Karlskrona
Magnus Rydh Jämjö
Olof Jansson Täby

Avlidna medlemmar

Bengt Ambrén Lidingö 2018-11-25
Ingmar Tegebjer Katrineholm 2017
Bengt Wahlstrand Lyckeby 2019-02-23
Kent Alritzson Karlskrona 2019-05-06

Rättelse

I tidigare nummer har vi visat bilder, som skickats in av Ragnvald Torkelsson. Ragnvald bor i MELLBYSTRAND och inte, som felaktigt angetts, i Halmstad

RED

2022 fyller vår flotta 500 år

Robotbil nästan färdigmålad och lite renoverad. Foto: Tommy Erlandsson Rörliga museet